

profsaltik@gmail.com

Ahmet Saltık**Pusula: Bilimsel Akılcılık**

24 Temmuz 2024, Lozan Barış Antlaşması'nın (LBA) 101. yıldönümüydü. **İnönü Vakfı**'nca Heybeliada geleneksel yıllık anma toplantısında çağrılı konuşmacıydık. İlk bölümde LBA'ya dönük güncel ve açık-somut **belgesel tehditleri** irdledik. İkinci bölümde ise kritik boyutlara varan **küresel sağlık sorunlarını**. Vakıf Başkanı **İsmet Paşa**'nın kızı **Özden Toker**'e, torunu **Gülsün Bilgehan**'a teşekkür ederiz. Toplantıya CHP Genel Başkanı **Özgür Özel**, **N. Tan**, Sn. Prof. Dr. **İlhan Uzel** de katıldı. İnönü Evi bahçesinde iğne atsan yere düşmüyordu.

LBA, 101. yaşını tamamladı. Demek ki 100 yıllık değildi, hâlâ yürürlükte! İki yıl önce **B. Süha Keskin** adlı yurttaş CIMER'e başvurdu ve iki soru sordu (20.03.2022, 2201301208 sayı). Resmi yanıt aynen şöyle: "**Lozan Barış Antlaşması'nda gizli maddeler bulunmamakta olup, maden çıkarmamıza engel teşkil eden herhangi bir madde yer almamaktadır. (...) Anlaşma metnine bakanlığımızın internet sitesinde bulunan Kaynaklar/ Kurucu Antlaşmalar linkinden ulaşılabilirdiği hususunda bilgilerinizi rica ederim.**"

LBA'nın 100. yılı 24 Temmuz 2023'te (geçen yıl) doldu. Ama Türkiye, Cumhuriyetin kurulmasından günümüze yeraltı madenlerini işletmekte. Bu amaçla yüzlerce maden arama ruhsatı verildi. **Atatürk** döneminde maden aramalarına akçalı kaynak için **Etibank** kuruldu. **MTA** (Maden Tetkik Arama) Enstitüsü de bu amaçla açıldı (14.6.1935, 2805 ve 2804 sayılı yasalar). Görüldüğü gibi madenlerimizin işletilmesinin **LBA** ile 100 yıl engellendiği savı hem yanlış hem de son derece tutarsız. Son olarak Karadeniz'de doğalgaz (20.7.2020), Gabar'da petrol bulunduğu AKP/**RTE** tarafından açıklandı (01.01.2023). 1955'te işletmeye alınan Türkiye'nin ilk modern rafinerisi olan Batman rafinerisi, o bölgemizde üretilen ham petrol içindi. Bunlar hep, **LBA**'nın 100. yılı dolmadan oldu Türkiye'de. Acı olan, bunca temelsiz savlara inanan insanların olması ve böylesi bir kof kara propaganda yöntemine başvurulması, iktidarın etkili ses çıkarmaması...

★★★

Ancak... LBA ile ilgili ciddi tehditler söz konusu... İlk olarak AB, Lozan'ı tanımıyor!

Ülkemizin AB'ye katılım görüşmeleri 3 Ekim 2005'te başladı. Aynı tarihte, görüşmelerin ilke ve yöntemlerini belirleyen "**Müzakere Çerçeve Belgesi (MÇB)**" kabul edildi. 4. paragrafta **azınlıklar** vurgusu yapılıyor. Belgede, "**AB azınlık haklarıyla ilgili hükümlerin uygulanmasında mevzuatı ve uygulama önlemlerinin pekiştirilmesini**

Heybeliada konferansımız: Lozan Barış Antlaşması'na tehditler

ve genişletilmesini beklemektedir..." deniyor. AB, **LBA**'da tanımlanan üç azınlıktan öte bir arayışta. Bu, ilerleme raporlarıyla daha önce anlaşılıyordu. AB'nin dileği Türkiye'nin ulus devlet yapısını zedeleyecek **yeni azınlıklar üretmek!** Anlaşıyor ki AB, bu çabalarını yoğunlaştıracaktır, öyle de olmuştur.

AB, MÇB ile Türkiye'yle adeta hesaplaşmakta!

- MÇB'nin 11. paragrafı ise AB mevzuatına uymadığı gerekçesiyle **Türkiye'nin daha önce yaptığı ikili antlaşmalarla uluslararası antlaşmaların sona erdirileceğini** belirtiyor. Buna göre Türkiye'nin hangi ikili-uluslararası antlaşmalarının geçersiz kılınacağı belirsiz!? Örneğin **KKTC**'nin varlığı, 1959-60 **Londra-Zürich antlaşmaları**, bu paragrafta dayanılarak geçersiz sayılabilir! Ucunun **Lozan'a** veya **Montrö**'ye uzanmayacağını kimse güvenceleyemez! Bu bilinçli belirsizlik çok tehlikelidir, neden izin verilmiştir?

BOP kapsamında Irak'ın kuzeyinde eylemli olarak (*de facto*) yaratılan karakol devlet, gelecekte Türkiye'ye **sınır istemleri** dayatabilir. Fırat'ın batısında Suriye'nin kuzeyindeki istasyon devlet taslağı da!

- Uyuşmazlıkta, **AB MÇB 6. paragrafa göre "anlaşmazlık" Uluslararası Adalet Divanı'na (UAD) taşınacak** ve ABD-AB baskısı belirleyici olacaktır. Türkiye UAD statüsüne taraftır ve kararları bağlayıcıdır.

- Gelişmeler ülke bütünlüğümüzü tehdit eden nitelik kazansa bile, **MÇB**'nin bu paragrafına göre Türki-ye, meşru "**askeri güç kullanma**" hakkını kullanamayacaktır. BM Antlaşması madde 51 hakkı boşluktur.

- **TSK, "güç kullanmama" diye iki sözcükle devre dışı bırakılmıştır!** Bu nasıl bir diplomatik aymazlıktır!?

- Ülke bütünlüğünü korumak için tersi yapılırsa, bu kez AB, **MÇB**'nin çiğnendiğini ileri sürerek Türkiye ile görüşmeleri askıya alabileceği gibi, geniş kapsamlı yaptırım uygulayabilir. Halen askıdayız...(!)

Asırlık LBA, ülkemizin uluslararası hukukta **tapusu** ve ulusal **tabumuzdur!** Son derece özenle, çok büyük titizlik ve ustalıklarla korunmalı, kollanmalı, yaşatılmalı ve hiçbir tuzağa kesinlikle düşülmemelidir.

Not: Konuşmamızın videosu için tıklayınız..

https://www.youtube.com/watch?v=-P5gfq_5_-o

Tüm konuşma metni-fotolar: **Lozan Barış Antlaşması 101. Yıl Konferansımız/ Prof. Dr. Ahmet SALTİK MD, BSc, LLM**